

TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ ĐẠO ĐỨC VỚI VIỆC GIÁO DỤC ĐẠO ĐỨC CHO SINH VIÊN TRONG TÌNH HÌNH HIỆN NAY

Trương Văn Phước⁽¹⁾
Bùi Đình Phong⁽²⁾

Là một bộ phận quan trọng trong xã hội, sinh viên có vai trò to lớn đối với sự phát triển của đất nước. Bản thân sinh viên có những bản chất quý báu chứa đựng những tiềm năng phát triển về thể chất, tinh thần, trí tuệ, tài năng, và những phẩm chất đạo đức, thẩm mỹ... Họ thực sự là lực lượng nòng cốt của sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội.

Tuy nhiên, trong xã hội hiện nay, để những tiềm năng đó trở thành hiện thực, trở thành động lực trong công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc XHCN, họ cần phải được giáo dục và rèn luyện một cách toàn diện.

Trong bài viết này chúng tôi chỉ đề cập đến tư tưởng Hồ Chí Minh về đạo đức với việc giáo dục đạo đức cho sinh viên trong tình hình hiện nay.

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh đặc biệt quan tâm đến đạo đức truyền thống và đạo đức cách mạng. Theo Giáo sư Trần Văn Giàu, trong tất cả các lãnh tụ thế giới ở thế kỷ XX, Bác Hồ là người nhấn mạnh nhiều nhất đến đạo đức. Người cho rằng giác ngộ chính trị chưa đủ, còn phải thấm nhuần đạo đức cách mạng, đạo đức dân tộc. Người từng nói: "Cũng như sông thì có nguồn mới có nước, không có nguồn thì

sông cạn. Cây phải có gốc, không có gốc thì cây héo. Người cách mạng phải có đạo đức, không có đạo đức thì dù tài giỏi mấy cũng không lãnh đạo được nhân dân"[1, tr.252-253]. Theo quan điểm của Chủ tịch Hồ Chí Minh:

"Trời có bốn mùa: Xuân, Hạ, Thu, Đông
Đất có bốn phương: Đông, Tây, Nam, Bắc
Người có bốn đức: Cần, Kiệm, Liêm, Chính
Thiếu một mùa thì không thành trời
Thiếu một phương thì không thành đất
Thiếu một đức thì không thành người." [1, tr.631]

Như vậy, đạo đức như là thước đo chất "người", trình độ "người" của một con người. Đạo đức cũng là thước đo lòng cao thượng của con người. Bởi vì, "tuy năng lực và công việc của mỗi người khác nhau, người làm việc to, người làm việc nhỏ, nhưng ai giữ được đạo đức đều là người cao thượng"[2, tr.568].

Hiện nay chúng ta đã chuyển một bước quan trọng sang kinh tế thị trường, nhưng chưa kết thúc bước chuyển đó. Trong xã hội đã xuất hiện một số yếu tố tiêu cực, vượt khỏi giới hạn của nền kinh tế thị trường định hướng XHCN như tình trạng một số người lợi dụng để thương mại hoá giáo dục, sự sa sút nhân cách, phẩm chất trong một bộ phận học sinh, sinh viên. Nghị quyết Trung ương 5 khoá VIII đã chỉ

⁽¹⁾ TS, Đại học Quốc gia Hà Nội.

⁽²⁾ PGS.TS, Học viện chính trị quốc gia Hồ Chí Minh.

rõ: “Nhiều biểu hiện tiêu cực trong lĩnh vực giáo dục đào tạo làm cho xã hội lo lắng như sự suy thoái đạo lý trong quan hệ thầy trò, bạn bè, môi trường sư phạm xuống cấp, lối sống thiếu lý tưởng, hoài bão, ăn chơi, nghiện ma túy... ở một bộ phận học sinh, sinh viên, việc coi nhẹ giáo dục đạo đức, thẩm mỹ và các bộ môn chính trị, khoa học xã hội và nhân văn”

Đứng trước tình hình đó, quán triệt tư tưởng Hồ Chí Minh về vai trò của đạo đức là hết sức cần thiết. Phải làm cho sinh viên nhận thức được vai trò của tuổi trẻ, đó là sự khởi đầu của một đời người và là mùa xuân của xã hội. Bác cho rằng trường đại học là nơi rèn luyện thanh niên. “Ồc những người tuổi trẻ trong sạch như một tấm lụa trắng. Nhuộm xanh thì nó sẽ xanh. Nhuộm đỏ thì nó sẽ đỏ. Vì vậy sự học tập ở trong trường có ảnh hưởng rất lớn cho tương lai của thanh niên, và tương lai của thanh niên tức là tương lai của nước nhà” [1, tr.102].

Bản về đạo đức sinh viên với cách tiếp cận lấy tấm gương và tư tưởng đạo đức Hồ Chí Minh để giáo dục, cần làm cho sinh viên hiểu rõ giá trị trường tồn của tư tưởng đạo đức Hồ Chí Minh. Một khi thế hệ sinh viên thấm nhuần được hệ thống quan điểm toàn diện và sâu sắc của Bác, họ sẽ rèn luyện và làm được những điều như Người mong mỏi: “Không có việc gì khó, chỉ sợ lòng không bền, đào núi và lấp biển, quyết chí ắt làm nên”

Bản về thanh niên-sinh viên, Chủ tịch Hồ Chí Minh viết: “Non sông Việt Nam có trở nên tươi đẹp được hay không, dân tộc Việt Nam có bước tới đài vinh quang để sánh vai với cường quốc năm châu được hay không, chính là nhờ một phần lớn ở công học tập của các em” [3, tr.33].

Nghiên cứu những lời Bác Hồ dạy thanh niên-sinh viên, hiện nay-trong quá trình chuyển sang nền kinh tế thị trường định hướng XHCN-phải làm cho sinh viên nhận thức được vị trí của mình, họ có vinh dự và trách nhiệm to lớn. Khi mỗi người cảm thấy tự hào về tuổi trẻ sinh viên của mình, về vị trí và trách nhiệm của thanh niên, họ biết tự làm gì trong tu dưỡng đạo đức để xây dựng đất nước theo con đường XHCN. Thấm nhuần tư tưởng và thực hành theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh, đối với mỗi sinh viên, việc rèn luyện mục tiêu, lý tưởng, bản lĩnh chính trị, niềm tin khoa học và cách mạng là vấn đề hàng đầu trong rèn luyện đạo đức cách mạng. Bởi vì điều chủ chốt nhất của đạo đức cách mạng là quyết tâm suốt đời đấu tranh cho Đảng, cho cách mạng. Không xác định rõ mục tiêu, lý tưởng; không có bản lĩnh chính trị, không có niềm tin khoa học và cách mạng thì không thể suốt đời đấu tranh cho Đảng, cho cách mạng được. Mục tiêu, lý tưởng như đã nói ở trên là độc lập dân tộc và CNXH. Ở đây còn có vấn đề phải tự khẳng định mình là chủ nhân của đất nước. Trước đây, khi nước chưa có độc lập, mỗi người Việt Nam phải xác định: “Dù có phải đốt cháy cả dãy Trường Sơn cũng phải giành cho kỳ được độc lập tự do”. Khi giành được độc lập rồi, bản về ý thức làm chủ của sinh viên, Người nhấn mạnh: “Cốt nhất là dạy cho học trò biết yêu nước, thương nòi. Phải dạy cho học trò có chí tự lập, tự cường, quyết không chịu thua kém ai, quyết không chịu làm nô lệ” [1, tr.102].

Chủ nghĩa tập thể, tinh thần làm chủ phải là những tư tưởng được quán xuyên trong lớp trẻ thanh niên hiện nay. Trước kia cũng như hiện nay, điều quan trọng là phải có năng lực làm chủ. Nhưng năng lực

ở mỗi giai đoạn lịch sử có khác nhau. Trong điều kiện mới, năng lực làm chủ - cùng với tinh thần yêu CNXH - cần phải có đủ năng lực tổ chức cuộc sống mới, trước hết là tổ chức nền sản xuất mới. Bởi vậy, ý thức làm chủ không phải chỉ tỏ rõ ở tinh thần hăng hái lao động mà còn phải tỏ rõ ở thái độ say mê học tập để không ngừng nâng cao năng lực làm chủ của mình.

Theo tư tưởng Hồ Chí Minh, đạo đức của thanh niên trong thời đại mới còn phải có bản lĩnh chính trị vững vàng, kiên định những quan điểm có tính nguyên tắc trong đường lối cách mạng của Đảng. Hơn ai hết, thanh niên sinh viên bằng những luận cứ khoa học phải nâng cao chí khí tiến công, nâng cao lòng tin tưởng. Trong kháng chiến rất khó khăn, nếu chí khí chiến đấu mà sứt thì sẽ bị thất bại. Bác Hồ đã từng khẳng định niềm tin:

*"Nay tuy châu chấu đấu voi
Nhưng mai voi sẽ bị lòi ruột ra".*

Muốn có chí khí tiến công vào cuộc đấu tranh trên lĩnh vực văn hoá, khoa học công nghệ thì phải có lòng tin trên cơ sở nắm vững quy luật phát triển của cách mạng: tin tưởng vào những quan điểm có tính nguyên tắc, những chân lý phổ biến của chủ nghĩa Mác - Lênin, tin tưởng vào sự nghiệp cách mạng và đường lối chính sách của Đảng, tin tưởng vào sự cố gắng của bản thân, vào lực lượng của nhân dân, vào thắng lợi cuối cùng của sự nghiệp xây dựng CNXH.

Kiên định vững vàng và tin tưởng nhưng không bảo thủ, rụt rè. Thanh niên cần phải có tinh thần gan dạ và sáng tạo, cần phải có chí khí hăng hái và tinh thần tiến lên, vượt mọi khó khăn, gian khổ để tiến mãi không ngừng. Cách mạng là đổi

mới, sáng tạo và phát triển. Không sáng tạo, cách mạng không thành công, vì chân lý là cụ thể. Trong đội ngũ những người sáng tạo, thì thanh niên - sinh viên phải đi đầu. Hành trình cách mạng, hành trình văn hoá của Bác Hồ là hành trình đổi mới, sáng tạo và phát triển. Lúc sinh thời, Người thường phê bình tính bảo thủ, "tức là không có sáng kiến. Trước làm thế nào sau cứ làm như thế. Không chịu nghĩ ra cái mới. Nghĩ đến cái mới là ngại. Không muốn tiến bộ. Xã hội bây giờ ngày một phát triển, tư tưởng hành động cũng phát triển. Nếu cứ giữ cái nếp cũ, không thay đổi là không đi đến đâu cả"[2, tr.35]. Không tiến bộ là thoái bộ, là lạc hậu, đi xuống, trái với đạo đức cách mạng.

Theo tư tưởng và tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh, sinh viên ngày nay trong rèn luyện đạo đức cần kết hợp cả xây và chống. Có như thế mới có được đạo đức cách mạng hoàn toàn.

Về xây, điều gì phải thì cố gắng làm cho kỳ được, dù là việc nhỏ. Trước hết phải yêu tổ quốc, yêu nhân dân. Phải có tinh thần dân tộc vững chắc và tinh thần quốc tế đúng đắn. Phải yêu và trọng lao động. Phải giữ gìn kỷ luật. Phải bảo vệ tài sản XHCN. Phải chú ý đến tình hình thế giới, mọi việc trong thế giới đều có quan hệ với nước ta.

Bác Hồ thường dạy, thanh niên bây giờ là thế hệ về vàng, vì vậy phải tự giác, tự nguyện mà cải tạo tư tưởng để xứng đáng với nhiệm vụ của mình. Tức là thanh niên phải có đức, có tài. Có tài mà không có đức ví như một anh làm kinh tế tài chính rất giỏi nhưng lại đi đến thụt két, thì chẳng những không làm được gì cho xã hội mà còn có hại cho xã hội nữa. Nếu có đức mà

không có tài, ví như ông bụt không làm hại gì, nhưng cũng không lợi gì cho loài người.

Trong các trường học, Bác Hồ khuyên các trường chú ý dạy học sinh nhiều hơn nữa về đạo đức cách mạng. Mà thấm nhuần và trau dồi đạo đức cách mạng là phải khiêm tốn và giản dị. Chống kiêu căng, tự mãn. Chống lãng phí, xa hoa. Thực hành tự phê bình và phê bình nghiêm chỉnh để giúp nhau cùng tiến bộ.

Đối với sinh viên ngày nay, để rèn luyện đạo đức cách mạng, một điều rất quan trọng là phải chú trọng giáo dục thẩm mỹ và các bộ môn chính trị, khoa học xã hội và nhân văn. Bác Hồ đã cảnh báo "coi chừng có nhiều người Việt Nam không hiểu rõ lịch sử, đất nước, con người và những cái vốn rất quý báu của mình bằng những người nước ngoài"[4, tr.557]. Tăng cường giáo dục theo hướng chú trọng khoa học xã hội và nhân văn sẽ hạn chế được sự sùng bái nước ngoài, coi thường những giá trị văn hoá dân tộc, chạy theo lối sống thực dụng, cá nhân vị kỷ.

Tư tưởng Hồ Chí Minh về đạo đức soi sáng cho ta nhiều vấn đề giáo dục đạo đức cho sinh viên hiện nay, trong đó có mối quan hệ giữa thanh niên sinh viên và xã hội. Giáo dục sinh viên không thể tách rời mà phải liên hệ chặt chẽ với những cuộc đấu tranh của xã hội. Nền kinh tế thị trường định hướng XHCN trong xu thế toàn cầu hoá phải trải qua một thời kỳ quá độ lâu dài chấp nhận vừa có CNXH vừa có những yếu tố của CNTB, vì nền kinh tế vận hành theo các quy luật kinh tế khách quan của kinh tế thị trường và các quy luật của thời kỳ quá độ. "Toàn cầu hoá" đặc biệt đặt các nước đang phát triển trước những thách thức mà nếu vượt qua thắng lợi thì cái được rất lớn, còn nếu ứng phó thất bại

thì cái mất rất to. "Toàn cầu hoá" tạo ra nguy cơ đánh mất bản sắc dân tộc, tạo ra khả năng "quốc tế hoá" các hiện tượng tiêu cực như buôn bán ma tuý, mại dâm, du nhập lối sống đồi trụy và lây truyền căn bệnh AIDS... Những thứ này dễ làm cho sinh viên hư hỏng, trụy lạc, thậm chí một số hoá ra lưu manh, trộm cắp, cờ bạc. Không ít trường hợp vì tiền và danh vị mà làm suy thoái đạo lý và chà đạp lên quan hệ thầy trò. Vì vậy, giáo dục sinh viên phải liên hệ vào dư luận của xã hội, ngăn chặn những cái gì có thể ảnh hưởng xấu đến sinh viên để nâng cao tính tự giác cách mạng của sinh viên.

Không những thế, thanh niên còn phải luôn luôn nâng cao chí khí cách mạng. "trung với nước, hiếu với dân, nhiệm vụ nào cũng hoàn thành, khó khăn nào cũng vượt qua, kẻ thù nào cũng đánh thắng". Nội dung đạo đức này đến hôm nay vẫn còn nguyên giá trị đối với thanh niên sinh viên, nhưng nó không hoàn toàn giống như trước đây, không giống sự rèn luyện của các lực lượng khác. Nhiệm vụ to nhất, nặng nề nhất của sinh viên là học tập để đạt kết quả cao nhất. Để hoàn thành nhiệm vụ đó phải vượt qua rất nhiều khó khăn, gian khổ và cũng không ít kẻ thù trước hết và lâu dài là kẻ thù bên trong mỗi người. Bác dạy đã là thanh niên thì việc đáng làm tuy khó mấy cũng quyết làm cho kỳ được. Cùng với cái đó là không ham địa vị công danh phú quý. Học cốt nhất để làm việc, làm người. Vì vậy, phải đem lòng chí công vô tư mà đối với người, đối với việc. Phải quyết tâm làm gương về mọi mặt, siêng năng, trong sạch, tiết kiệm. Siêng năng, tiết kiệm là một nội dung đạo đức lớn của người Việt Nam, trong đó có sinh viên. Nói chuyện với sinh viên Việt

Nam, Bác chỉ rõ: "Đạo đức XHCN không phải ở đâu cũng biểu hiện giống nhau. Ở nước ta, đạo đức XHCN là cần kiệm xây dựng nước nhà. Mọi người thi đua theo cách XHCN, lao động theo XHCN, có đạo đức XHCN"[5, tr.186-187].

Sinh viên rèn luyện đạo đức theo ba mối quan hệ chính: với mình, với người, với việc, trong ba môi trường: ở trường thì kính thầy, yêu bạn, đoàn kết và giúp đỡ lẫn nhau; ở nhà thì yêu kính và giúp đỡ cha mẹ; ở xã hội thì tuý sức mình mà tham gia những việc có lợi ích chung. Tóm lại, xây dựng đạo đức của thanh niên sinh viên cách mạng là phải đưa cả đức và tài, trí tuệ và lực lượng của tuổi trẻ học đường góp vào công cuộc xây dựng CNXH, thực hiện dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, dân chủ, văn minh.

Trong tu dưỡng đạo đức chỉ có xây dựng những đức tính tốt đẹp cũng chưa đủ, mặt dù xây là chính, là mặt cơ bản và lâu dài. Còn phải kết hợp với chống. Đây là điều mà Chủ tịch Hồ Chí Minh rất quan tâm trong việc giáo dục đạo đức cho thanh niên. Xây đi đôi với chống, nói kết hợp với làm, gắn bó với nhau được thực hiện bền bỉ hàng ngày, gắn với công việc. Đó là cách tốt nhất để có phong trào thi đua yêu nước, tạo ra những tấm gương "người tốt, việc tốt".

Đối với thanh niên, sinh viên, những điều nên chống là gì? Thanh niên cần phải chống tâm lý tự tư tự lợi, chỉ lo lợi ích riêng và sinh hoạt riêng của mình. Thực chất là phải nghiêm khắc chống chủ nghĩa cá nhân, Bác nói chủ nghĩa cá nhân là một thứ giặc ở trong lòng, bạn đồng minh của các thứ giặc khác. Chủ nghĩa cá nhân là một thứ vi trùng rất độc, đẻ ra hàng trăm thứ bệnh khác nhau. Chủ nghĩa cá nhân

khéo dễ dành người ta đi xuống dốc, thoái bộ. Chủ nghĩa cá nhân là một trở lực trên con đường xây dựng CNXH. Vì vậy, "thắng lợi của CNXH không thể tách rời thắng lợi của cuộc đấu tranh trừ bỏ chủ nghĩa cá nhân"[6, tr.291].

Sinh viên phải chống tâm lý ham sung sướng và tránh khó nhọc. Bác dạy rằng người ta ai cũng muốn ăn ngon mặc đẹp, nhưng muốn phải cho đúng thời, đúng hoàn cảnh. Hiện nay nước ta vẫn là một nước kinh tế kém phát triển, nhân dân còn thiếu thốn, nhất là vùng sâu vùng xa, vùng bị thiên tai phá hoại. Một người nào đó muốn riêng hưởng ăn ngon mặc đẹp, như vậy là không có đạo đức. Nếu chỉ lo cho lợi ích riêng của mình, không lo đến lợi ích chung của nước nhà, của dân tộc, thế là ác. Phò thiện trừ ác là đạo đức đẹp nhất trong xã hội mới.

Khi bắt tay vào xây dựng chế độ mới, Bác Hồ đã dạy thanh niên nên chống thái độ xem khinh lao động, nhất là lao động chân tay, chống kiêu ngạo, giả dối, khoe khoang. Chống tư tưởng tham việc gì có danh tiếng, xem khinh những công việc bình thường. Phải chống tham ô, lãng phí, chống kiêu căng, tự mãn. Chống những điều đó tức là đã thực sự yêu Tổ quốc, yêu nhân dân, yêu lao động, yêu chủ nghĩa xã hội, thực sự rèn giữa đạo đức cách mạng. Bởi vì như Bác Hồ dạy: "Tự kiêu là hẹp hòi, tài đức độ lượng nhỏ nhen, không bao dung được những ý kiến và những phê bình của người khác. Tự kiêu là thoái bộ. Vì tự túc tự mãn không cố gắng học hỏi thêm, không theo kịp sự tiến bộ của thời đại. Tự mình ngăn trở sự tiến bộ của mình...Mỗi người và tất cả mọi người chúng ta phải tẩy cho sạch bệnh tự kiêu, tự ái. Đó là hai thứ bệnh rất nguy hiểm cho đạo đức và công việc".

Thực trạng giáo dục đạo đức hiện nay, bên cạnh thành tựu, "còn nhiều yếu kém bất cập cả quy mô, cơ cấu, nhất là về chất lượng và hiệu quả, chưa đáp ứng được những đòi hỏi lớn và ngày càng cao về nhân lực của công cuộc đổi mới kinh tế xã hội, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, thực hiện công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước theo định hướng xã hội chủ nghĩa...đặc biệt đáng lo ngại là trong một bộ phận học sinh, sinh viên có tình trạng suy thoái đạo đức, mờ nhạt lý tưởng, theo lối sống thực dụng, thiếu hoài bão lập thân, lập nghiệp vì tương lai của bản thân và đất nước"[7, tr.22-24].

Nghiên cứu tấm gương và tư tưởng đạo đức Hồ Chí Minh từ đó nhằm định hướng cho sinh viên rèn luyện, tu dưỡng đạo đức trong quá trình chuyển sang kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa ở Việt Nam, bước đầu xin nêu một số kiến nghị:

Một là, tăng cường giáo dục chính trị, tư tưởng, đạo đức lối sống cho sinh viên, điều này đòi hỏi phải giải quyết tốt một số vấn đề sau: Cải tiến việc giảng dạy và học tập các bộ môn khoa học Mác-Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh ở các trường Đại học, Cao đẳng, Trung học chuyên nghiệp và dạy nghề. Đây là yêu cầu cơ bản và bức thiết để đào tạo thành những người trí thức vừa "hồng" vừa "chuyên" giác ngộ lý tưởng XHCN và trung thành với sự nghiệp xây dựng đất nước theo định hướng XHCN.

Hai là, trên nền tảng giáo dục chính trị và lãnh đạo tư tưởng tốt, phải động viên và có biện pháp thúc đẩy thanh niên nâng cao chất lượng văn hoá và chuyên môn. Nhưng, như Bác Hồ đã chỉ ra "giáo dục không đủ, phải kỷ luật, có thường phạt nghiêm minh, đúng công và tội". Điều này liên quan chặt chẽ tới thực hiện công bằng xã hội trong giáo dục, một nội dung mang ý

nghĩa nhân văn sâu sắc. Làm được điều này sẽ góp phần quy hoạch và tuyển chọn người giỏi như Đại hội IX của Đảng đã nêu ra.

Ba là, gắn giáo dục nhà trường với giáo dục gia đình và giáo dục xã hội trong công tác giáo dục đạo đức cho sinh viên. Thực chất của phương hướng này là đi tìm một tiếng nói chung trong việc giáo dục đạo đức cho sinh viên nhằm tạo ra sức mạnh tổng hợp với sự tác động nhiều chiều, đa dạng trong công tác giáo dục đạo đức cho sinh viên.

Bốn là, phát huy tính chủ động, tích cực, sáng tạo, tự giáo dục, tự rèn luyện của sinh viên. Giáo dục là một quá trình hai mặt, một mặt đó là sự tác động từ bên ngoài vào đối tượng giáo dục, mặt khác thông qua sự tác động này làm cho đối tượng tự biến đổi bản thân mình, tự hoàn thiện, tự nâng mình lên qua giáo dục. Với quan niệm đó, tự giáo dục là một yếu tố tồn tại cơ bản của quá trình giáo dục. Tuy là bước tiếp theo, là mặt thứ hai của quá trình giáo dục, nhưng tự giáo dục dường như có ý nghĩa quyết định đến kết quả của toàn bộ sự nghiệp giáo dục, thể hiện trình độ cao của sự phát triển nhân cách con người.

Năm là, nâng cao vai trò của tổ chức Đoàn thanh niên, Hội sinh viên trong việc xây dựng đạo đức cho sinh viên. Điều này trước hết đòi hỏi cán bộ Đoàn, Hội phải nâng cao phẩm chất, năng lực hoạt động của mình. Bên cạnh đó, các tổ chức này cần có nội dung, hình thức sinh hoạt phong phú, đa dạng, tạo ra được nhiều phong trào cho sinh viên, qua đó tuổi trẻ thể hiện hoài bão lập thân lập nghiệp vì tương lai của bản thân, của đất nước. Những phong trào như thi đua học tập, rèn luyện đạo đức, phong trào "sinh viên tốt, việc tốt", phong trào "thanh niên tình nguyện" sẽ góp phần phát hiện và đẩy lùi cái ác, cái xấu. Đồng

thời, nhiều gương người tốt sẽ xuất hiện. Phong trào phải đi vào chiều sâu, có chất lượng, tránh kiểu hình thức, “đầu voi đuôi chuột”. Đây là điều mà Bác Hồ đã dạy, một chương trình nhỏ mà thực hiện được hẳn hoi, hơn là một trăm chương trình to tát mà không làm được. Đó chính là tư tưởng

Hồ Chí Minh trong lãnh đạo và tổ chức phong trào. Làm được như vậy sẽ tạo được môi trường văn hoá đại học lành mạnh, lực lượng hăng hái, trung kiên ngày càng tăng, đạo đức sinh viên sẽ ngày càng được tăng cường, củng cố và phát triển.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. *Hồ Chí Minh Toàn tập*, t.5, NXB Chính trị quốc gia, Hà Nội, 1995.
2. *Hồ Chí Minh Toàn tập*, t.7, NXB Chính trị quốc gia, Hà Nội, 1996.
3. *Hồ Chí Minh Toàn tập*, t.4, NXB Chính trị quốc gia, Hà Nội, 1995.
4. *Hồ Chí Minh Toàn tập*, t.12, NXB Chính trị quốc gia, Hà Nội, 1996.
5. *Hồ Chí Minh Toàn tập*, t.9, NXB Sự thật, Hà Nội, 1989.
6. *Hồ Chí Minh Toàn tập*, t.9, NXB Chính trị quốc gia, Hà Nội, 1996.
7. Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Hội nghị lần thứ hai Ban chấp hành Trung ương khoa VIII*, NXB Chính trị quốc gia, Hà Nội, 1997.

VNU. JOURNAL OF SCIENCE. SOC., SCI., HUMAN., T.XIX, N₂, 2003

HO CHI MINH MORAL IDEOLOGY WITH MORAL EDUCATION FOR STUDENTS IN THE CURRENT SITUATION

Dr. Truong Van Phuoc

Vietnam National University, Hanoi

Assoc. Prof.Dr. Bui Dinh Phong

Ho Chi Minh National Political Institute

Basing on analyzing the role, position and revolutionary moral norms of Ho Chi Minh ideology, this article affirms that students, nowadays, should live, study and work following the example of great Uncle Ho.

Uncle Ho, when he was alive, highly appreciated the role of the youths and students, thenceforth he asked students to train, try on all aspects, to combine strictly between morality and talent, build the good virtues and fight against immoral thoughts and actions. By doing so, students will greatly contribute in making Vietnam become better and stepping forward on the road to glory to catch up with the powerful countries in the world.